

— ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΙ ΕΛΛΗΝΩΝ —
— ΛΟΓΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ —

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ (1818 - 1899)

Φ. ΜΙΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ : Ὁ Στέφανος Κουμανούδης ἐγεννήθη ἐν Ἀδριανουπόλει τὸ 1818. Μετ' ὀλίγον, ἐκτραγείσης τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ὁ πατὴρ αὐτοῦ μετηνάστευσεν οἰκογενειακῶς εἰς Βελιγράδιον, ἔνθα ὁ νεαρός τότε Στέφανος ἐφοίτησεν εἰς τὸ αὐτόθι ἀκμάζον ἑλληνικὸν σχολεῖον τῆς πόλεως, ὅπου ἐξέμαθε τὰ πρῶτα γράμματα. Πρὸς ἐξακολούθησιν καὶ συμπλήρωσιν τῶν σπουδῶν αὐτοῦ ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ πατρὸς εἰς Γερμανίαν, εὐτυχῆσας, ὅπως παρακολουθήσῃ μαθήματα παρὰ τῷ Θεορίφῳ, τῷ Ρίττερ καὶ τῷ περικλεῖ Βοιρίφ. Εἶτα συναντῶμεν αὐτὸν ἐν Παρισίοις ἀκροατὴν ἐν τῇ Σορβόνη καὶ τῷ College de France. Ψυχὴ ποιητικὴ καὶ φλογερὰ, ψυχὴ φιλομαθῆς καὶ ρηξικέλευθος, προικισθεῖσα δαψιλῶς ὑπὸ τῆς φύσεως, ἤψατο κατὰ τὴν ἡλικίαν μακροχρόνιον παραμονὴν τῆς εἰς Εὐρώπην. Ἐπιστάθη εἰδικώτερον εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν καὶ λατινικὴν φιλοσοφίαν, ἐν ἧκῃ μελετῶν καὶ τὴν γερμανικὴν, ἰταλικὴν καὶ γαλλικὴν, καθὼς καὶ τὴν ρωσικὴν γλῶσσαν, οὐδόλως ἀμελήσας καὶ τὴν παρακολούθησιν τῶν συγχρόνων ἐπιτημάτων τῆς ζωῆς καὶ τῆς τέχνης. Ἐνόμησεν ἐν τῇ ἐπισημοτάτῃ ἐγκυκλοπαιδείᾳ. Ὅπως οἱ ἀριστοὶ τῶν παρ' ἡμῖν ἐπιστημόνων καὶ λογίων δύναται καὶ αὐτὸς νὰ θεωρηθῇ ἐν πολλοῖς αὐτὸ διδάκτορας. Ἐπιστρέψας εἰς Βελιγράδιον ἐπέθηκε περισπούδαστον ἀρχαιολογικὴν μελέτην (βλ. εἰς βιβλιογραφίαν τῆς ἐπισημ. 1), ἧτις τὸν ἐπέβαλε. Παρὰ τὰς προτροπὰς πολλῶν, ὅπως παραμείνῃ ἐν Σερβίᾳ, ἔνθα εὐρὺ ἠνοίγετο τὸ μέλλον, προετίμησε νὰ κατέλθῃ εἰς Ἑλλάδα, παρασυρόμενος ὑπὸ τοῦ διακαοῦς πόθου, ὅπως συντελέσῃ εἰς τὴν ἀριωτέραν συγκρότησιν τοῦ νέου Κράτους, ὅπερ διήνευ τότε τὰ πρῶτα βήματα πρὸς τὴν πρόοδον. Ἐν Ἀθήναις ἔτυχε θερμῆς ὑποδοχῆς ὑπὸ τοῦ Κωλέττου, τὰ δὲ πρῶτα αὐτοῦ ἄρθρα δημοσιευθέντα ἐν τοῖς ἐγκριτοτέροις ἐφημερίσι καὶ περιοδικοῖς, κατέδειξαν τὴν ὀξείαν παρατηρητικὴν ἀκρίβειαν τοῦ νέου Κ., τὴν εὐρύτητα καὶ διαύγειαν τῆς διανοίας του, καθὼς καὶ τὴν βαθεῖαν γνῶσιν τῆς ἀρχαιολογικῆς ἐπιστήμης. Ἀνεγνωρίσθη δὲ συντόμως καὶ τὸ ἀνώτερον καὶ ἀλύγιστον τοῦ χαρακτῆρος ἐν τῷ ἀγῶνι τοῦ κατὰ τῶν ἀγρυπνῶν τοῦ Σιμωνίδου, προσκομίσαντος τὸ 1848 πρὸς ἀγορὰν ἀρχαῖα δῆθεν χειρόγραφα, ἐκδόσαντος τινὰ τούτων καὶ πολλοὺς ξένους καὶ ἡμετέρους ἐξαπατήσαντος. Καὶ εἰς ἄλλας φιλολογικὰς ἐριδας περιελθὼν ὁ Κ. ἀνεδείχθη οὐ μόνον ἐπιστήμων βαθύς, ἀλλὰ καὶ μαχητὴς δυσκατάβλητος καὶ χαρακτῆρ ἰσχυρότατος.

Ἡ ἐπακολούθησάσα ἔκδοσις τοῦ «Στρατῆ Καλοπείχειρου» καὶ τινῶν ἄλλων ἐργασιῶν ἐπέρρωσαν τὴν ἐπιστημονικὴν ἀξίαν τοῦ Κ. Ὅθεν τὸ 1851 ἐκλήθη εἰς τὴν ἔδραν τῆς Λατινικῆς Φιλολογίας ὡς ἔκτακτος καὶ τὸ 1854 διωρίσθη τακτικός, δημοσιεύσας προηγουμένως περισπούδαστον μονογραφίαν λατινιστί (βλ. ἀριθ. 5). Διὰ τὸν Κ. ἡ καθηγεσία ὑπῆρξεν ἀφετηρία καὶ οὐχὶ σκοπός. Ἐκτοτε ἄρχεται ἡ γονιμοποιὸς αὐτοῦ δράσις ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, ἐν τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ ἐπιστήμῃ. Ἐκτὸς τοῦ Λατινοελληνικοῦ Λεξικοῦ τοῦ Οὐλερίχου, ὅπερ

Εὐλερίου Γ.
Βασιλείου
Γενεῖν
Ελληνιστῶν
Βιβλιογραφία
1937

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΕΛΛΗΝΩΝ

ἐπεξεργάσθη καὶ ἐξέδωκεν ἐπανελημμένως, καταστήσας αὐτὸ ἔργον σχεδὸν νέον καὶ μοναδικὸν εἰς τὸ εἶδος του, ἢ Ἐπιγραφικῆ, ἧς τότε μόλις εἶχε κατανοηθῆ ἡ μεγάλη σπουδαιότης εἰς τὴν καθόλου γνῶσιν τῆς ἀρχαιότητος, ἐφείλκεσε τὴν προσοχὴν του καὶ σὺν τῷ χρόνῳ κατέστη τὸ προσφιλὲς αὐτοῦ πάθος. Περιηγηθεὶς κατ' ἐπανάληψιν τὴν Ἑλλάδα, συνέλεξε πλῆθος ἐπιγραφῶν ἀνεκδότων, ὡς ἐξέδωκεν εἰς τὰ ὑπ' αὐτοῦ διευθυνόμενα περιοδικὰ «Φιλίστορα» καὶ «Ἀθηναῖον» καὶ ὡς κατόπιν ἀνετύπωσε καὶ εἰς ἰδιαιτέραν ἔκδοσιν, σημειώσασαν σταθμὸν ἐν τῇ ἐπιγραφικῇ. (βλ. ἀρ. 11). Τῇ ἐπιγραφικῇ συνεβάδιζε καὶ ἡ συναφὴς ταύτη συλλογὴ νέων λέξεων. Εἰς πολλὰς χιλιάδας ἀνέρχονται αἱ ὑπ' αὐτοῦ ἀνευρεθεῖσαι νέα λέξεις, αἱ μὴ συναντώμεναι εἰς τὸν Θησαυρὸν τοῦ Ἐρρίκου Στεφάνου. Ἄνθρωπος εὐρύτατος, θεωρῶν ὅτι ἡ ἐπιστήμη εἶνε καθολικὸν τι, συνέβαλεν ἀφιλοκερδῶς εἰς τὸν πλουτισμὸν οὐ μόνον τοῦ Λεξικοῦ τοῦ Ἀθανασίου Σακελλαρίου, οὐτινος ὑπῆρξεν ὁ σπουδαιότερος συντάκτης, ἀλλὰ καὶ μέγαν ἀριθμὸν νέων κυρίων ὀνομάτων προσέφερεν εἰς τὸ μνημειώδες Λεξικὸν τοῦ Pape-Venseker. Εἰς τὴν τοιαύτην βαθεῖαν ἀντίληψιν τῆς ἐπιστήμης ὀφείλεται καὶ ἡ συμπλήρωσις τοῦ Καταλόγου τῆς Νεοελληνικῆς Φιλολογίας τοῦ Βρετοῦ, ὃν καὶ δὲν ἀναφέρεται ἡ συμβολὴ τοῦ Κ. ὑπὸ τοῦ συγγραφέως. Καὶ εἰς τὸν καθηγητὴν Ξανθοπούλου ἐντελῶς φιλικῶς ἔδωκε τὸ πλεῖστον μέρος τῆς πραγματείας αὐτοῦ τῆς ἐπιγραφικῆς. «Συνοπτικὴ ἔκθεσις τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων ἀπὸ τῆς ἀναγεννήσεως αὐτῶν μέχρι τοῦδε». Κωνίπολις 1880 (σελ. 95). Ὁ Κ. παρ' ὅλην τὴν λατρείαν του πρὸς τὴν ἀρχαιότητα οὐδέποτε ἐλησμόνησε καὶ τὴν νέαν Ἑλλάδα, παρακολουθῶν καὶ σχολιάζων ἐκ τοῦ σύννεγυς πᾶσαν πνευματικὴν αὐτῆς ἐκδήλωσιν. Ἡ τοιαύτη στατιστικὴ παρακολούθησις παρήκε μὲν τῶν κυριωτέρων αὐτοῦ ἐνασχολήσεων. Καρπὸς τῆς θεωρητικῆς ὁ τρίτος ἀνεκδότος «Κατάλογος τῶν ἀπὸ τοῦ 1821 μέχρι σήμερον ὑπὸ Ἑλληνικῶν ἐκδοθέντων βιβλίων, ἐφημερίδων καὶ εἰκόνων, συντεθειῶν χρονολογικῶς ἡμᾶς καὶ εἰσογραφικῶς ὑπὸ Στεφάνου Κουμανούδη» καὶ οὗ τὸ χειρόγραφον ἀποστέλλεται ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς Ἐθνολογικῆς Ἐταιρείας. (τόμ. Α'. σελ. 1—474, Β'. σελ. 1—400, Γ'. σελ. 1—396 μετὰ χειρογράφων σημειώσεων καὶ ἀγγελίας περὶ ἐκδόσεως ἑλληνικοῦ βιβλιογραφικοῦ καταλόγου ἀπὸ τοῦ ἔτους 1821 μέχρι τοῦ 1854).

Ἄλλὰ καὶ εἰς ἄλλα σημεία τῆς πνευματικῆς ἡμῶν ζωῆς ἀνεμείχθη ἐνεργῶς, δώσας εἰς πολλὰ καὶ κύρια ζητήματα τὰς ὀρθοτέρας τῶν κατευθύνσεων. Ἐμπεποτισμένος μὲ τὴν γνῶσιν τῶν κυριωτέρων εὐρωπαϊκῶν φιλολογιῶν, τῆς γερμανικῆς, τῆς ἰταλικῆς καὶ τῆς γαλλικῆς καὶ συγχρόνως κάτοχος τῶν νεωτέρων σλαβονικῶν, ὧν ἐγνώριζε τὰς περιπετείας, ὑπῆρξεν ἐκ τῶν πρώτων ἐν Ἀθήναις ἐπισήμων λογίων, οἵτινες ἐπολέμησαν τὸν σχολαστικὸν λογισμὸν, διακηρύξαντες τὸ ἀδύνατον τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὴν ἀρχαίαν. Ποιητὴς ὁ ἴδιος, ὡς εἰσηγητὴς διαφορῶν ποιητικῶν διαγωνισμῶν, διετύπωσε τὰς ἀσφαλεστέρας τῶν ἀντιλήψεων περὶ Καλοῦ καὶ Ὠραίου. Ὅτε μάλιστα ἔλαβε χώραν τὸ διαγώνισμα περὶ μεταφράσεως τοῦ Δάντου καὶ ἐβραβεύθη ἡ μετάφρασις τοῦ Ἀντωνιάδου εἰς τὴν καθαρεύουσαν, ὁ Κ., εἰς ἐκ τῶν κριτῶν, διαφωνήσας δὲν ἐδίωκε νὰ διακηρύξῃ ὡς πολὺ καλλιτέραν τὴν ἐλευθέρην μετάφρασιν τοῦ ποιητοῦ. τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Κεφαλλῆνος Βεργωτῆ εἰς γλῶσσαν δημοτικὴν, ἀποφανθεὶς ὅτι «ἡ καταλληλοτέρα γλῶσσα εἰς ἣν ἔπρεπε νὰ μεταφρασθῆ ὁ Δάντης ἦθελεν εἶσθαι ἡ δημώδης». Ὡς γενικὸς τέλος, γραμματεὺς τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας, ἔδρασεν εὐρύτατα καὶ ἐπιστημονικώτατα, ἀνυψώσας τὸ

Ίδρυμα εἰς περίοπτον θέσιν καὶ καταστήσας τὸ ὄργανον αὐτῆς, τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἐφημερίδα, ἐφάμιλλον τῶν εὐρωπαϊκῶν, ἐνῶ συγχρόνως διηύθυνε δεξιότατα καὶ τὸς ἀνασκαφὰς αὐτῆς, ἀποκαλύψας καὶ ἀνασκάψας τὸ Θέατρον τοῦ Διονύσου, τὴν Στοᾶν τοῦ Ἀγιάλου, τὸ Δίκυλον, τὸ Ἀσκληπιοεῖον καὶ τὴν Ἀδριάνειον Βιβλιοθήκην καὶ συμβαλὼν ὡς οὐδεὶς ἄλλος εἰς τὴν ἴδρυσιν τοῦ Ἐθνικοῦ Μουσείου. Τὴν τοιαύτην ἐπιστημονικὴν δρᾶσιν ἀμείβων ὁ ἐν Παρισίοις Σύλλογος πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων, ἐβράβευσε τὰς Ἐπιτιμβίους Ἐπιγραφὰς αὐτοῦ. Ἡ δὲ Ἑλληνικὴ κοινωνία ἐθεώρησε πάντοτε τὸν Κ. ὡς ἓνα τῶν εὐγενεστέρων καὶ ἠναρετωτέρων μελῶν αὐτῆς. Καὶ ἡ βαθεῖα αὐτῆ ἐκτίμησις ἐκυρώθη παγκοσμίως, ὅτε ὁ βασιλεὺς Γεώργιος ὁ Α' προσέλαβεν αὐτὸν ὡς διδάσκαλον τὸ 1866, τιμῆσας ἐξακολουθητικῶς τὸν ἄνδρα διὰ θερμῆς φιλίας μέχρι τοῦ θανάτου του· ἡ δὲ βασίλισσα Ὀλγα εἰς αὐτὸν ὤφειλε τὴν ἀγτίαν αὐτῆς κατάρτισιν εἰς τὴν νεοελληνικὴν γλῶσσαν. Καίτοι περιβληθεὶς διὰ τοιούτων ἀξιομάτων καὶ τιμῶν ὁ Κ. παρέμεινε ὁ ἀπείριτος καὶ ἀπλοῦς ἐπιστήμων, ὁ ἀνώτερος ἄνθρωπος, ὃν οἱ τίτλοι ἄφηνον ἀδιάφορον. Πλήρης ἡμερῶν ἀπέθανε τὸ 1899.

(Ἡ εἰκὼν τοῦ Κ. ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ Ἡμερολόγιον Σκόκου τοῦ ἔτους 1900).

Συγγράμματα :

Α) Αὐτοτελῆ Δημοσιεύματα.

- 1) 1845. Ποῦ σπεύδει ἡ Τέχνη τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τῆς σήμερον. (Προσετέθησαν καὶ δύο πραγματεῖαι Ποιᾶν Βιγκελμάνου περὶ τῆς τέχνης ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ Ἐν Βελγιοῦ 1845, σ. 167.)
- 2) 1851. Στράτης Καλοπίχειρος. Ἐν Ἀθήναις 1851, σ. 144. [βλ. καὶ τοὺς ἀρ. 15 καὶ 17]
- 3) 1852. Ἀνταπάντησις τῷ κ. Σκαρλάτῳ Α. Βρετανεῖ. Ἐν Ἀθήναις 1852 σ. 23.
- 4) 1853. Λόγος ἐκφωνηθεὶς τῇ 20|3|1853 κατὰ τὴν ἐπέτειον ἐορτὴν τῆς ἰδρύσεως τοῦ Πανεπιστημίου Ὁθωνος. Ἐν Ἀθήναις 1853, σ. 34 [εἰς τὰς σ. 29-34 σημειώσεις περὶ ἑλλην. ἐνότητος.
- 5) 1854. Specimen emendationum in Longinum, Arsinem, Menandrum, Aristidem aliosque artium Scriptores, Athenis MDCCC LIV, σ.
- 6) 1854. Λεξικὸν Λατινοελληνικὸν τὸ μὲν πρῶτον συνταχθὲν καὶ ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ ἐκ Βρέμης τῆς Γερμανίας Ἑρρίκου Οὐλερίχου, εἶτα τὸ δεῦτερον ἐπεξεργασθὲν καὶ πλουτισθὲν λέξεσι καὶ σημαινομένοις ὑπὸ Στ. Κουμανούδη, Ἀδριανοπολίτου. Ἐν Ἀθήναις 1854, σ. α-α' προσόμιον, 1-465 μέρος α', 1-512 μέρος β'. Τὸ αὐτὸ μετετυπώθη εἰς 3ην ἔκδοσιν τὸ 1864 καὶ εἰς 4ην τὸ 1873. [βλ. καὶ τοὺς ἀρ. 14 καὶ 18].
- 7) 1857. Ἐκθεσις τοῦ ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ 1857. Ἐν Ἀθήναις 1857, σ. 36 [εἰσηγητὴς Σ. Κουμανούδης].
- 8) 1858. Δήλωσις περὶ δύο ἐπιγραφῶν. Ἀθήναι 1858, σ. 8 μετὰ πίν.
- 9) 1860. Ἐπιγραφαὶ Ἑλληνικαὶ κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνέκδοτοι, ἐκδιδόμεναι δαπάνῃ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας. Φυλλάδιον Α'. Ἐν Ἀθήναις 1860, σ. α-β πρόλογος +34 μετὰ 9 πίν.
- 10) 1866. Κρίσις Βουτσαϊνοῦ ποιητικοῦ ἀγῶνος ἐν ἔτει ΑΩΞΣΤ'. ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Ἀθήνησι Ἐθν. Παν/μίου. Ἀθήναι 1866, σ. 62 [εἰσηγητὴς Σ. Κουμανούδης].

- 11) 1871. Ἀττικῆς ἐπιγραφαὶ ἐπιτύμβιοι. Ἐν Ἀθήναις 1871, σ. α-λβ+443, 444-451, προσθήκαι 452-460 Πιν.
- 12) 1880. Ἱστορία τῆς Ῥωμαϊκῆς Γραμματολογίας. 1880, σ. 340 [ἐλιθογραφῆθη ἐπιμελεῖα Ὁρφανίδου].
- 13) 1883. Συναγωγή λέξεων ἀθησαυρίστων ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς Λεξικοῖς. Ἐν Ἀθήναις 1883, σ. α-ια πρόλογος, ια-ιε ἐξήγησις + 395 κείμε. [μετὰ 2 πιν.]
- 14) 1884. Λεξικὸν Λατινοελληνικὸν τὸ μὲν πρῶτον συνταχθὲν καὶ ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ ἐκ Βρέμης τῆς Γερμανίας Ἑρρ. Οὐλερίχου, εἶτα δὲ τὸ δεύτερον, τρίτον καὶ τέταρτον ἐπεξεργασθὲν καὶ πλουτισθὲν λέξεσι καὶ σημασινομένοις. Νῦν τὸ πέμπτον ἐπεξεργασθὲν καὶ πλουτισθὲν λέξεσι καὶ σημασινομένοις ὑπὸ Ι. Πρωτοδίκου καὶ Ι. Βιαγκίνη. Ἐν Ἀθήναις 1884, σ. α-αε' προσόμιον, + 1 493 μέρος α', + 1-561 μέρος β'.
- 15) 1888. Στράτης Καλοπίχειρος. Ἐκδ. Β'. ὑπὸ Μπάρι. Ἐν Ἀθήναις 1888, σ. 1-2 πρόλογος + 268 κείμε.
- 16) 1899-1900 Συναγωγή Νέων Λέξεων ὑπὸ λογίων πλασθειῶν ἀπὸ τῆς Ἀλώσεως μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Τόμ. Α' σ. α-ι' τοῖς ἀναγνώσταις + 1-587 κείμε. τόμ Β'. σ. 589-1145 κείμενον, σ. 1146-1163 ὀνόματα, σ. 1164-1166 περιοδικὰ συγγράμματα, ἡμερολόγια, ἀνάγνωμα, διάφορα ἐγγραφα, ἐκθέσεις, κώδικας κτλ. Ἐν Ἀθήναις 1900, ἐκδ. Βιβλιοθήκης Μαρσαλῆ (εἰς ἀριθ. 95-100).
- 17) 1901. Στράτης Καλοπίχειρος. Ἐν Ἀθήναις 1901, σ. 1-6 (τῶ ἀναγνώστῃ ὑπὸ Π. Κουμανούδη) καὶ σ. 1-215 κείμε. Ἐκδ. Βιβλιοθήκης Μαρσαλῆ.
- 18) 1901. Λεξικὸν Λατινοελληνικὸν συνταχθὲν ὑπὸ Ἑρρίκου Οὐλερίχου, ἐπεξεργασθὲν δὲ καὶ πλουτισθὲν λέξεσι καὶ σημασινομένοις ὑπὸ Σ. Κουμανούδη Νεωτάτη ἐκδ. ἐπεξεργασθεῖσα ὑπὸ Θ. Κηπίου. Ἐν Ἀθήναις 1901, σ. 1-1240 κείμε. Β) Εἰς ἐφημερίδας, περιοδικὰ καὶ ἀλλοῦ.
- 19) 1848. Βιβλιοκρισίαι: περὶ τῆς Ἑλληνικῆς κ. τ. λ. ὑπὸ Σούτσου, περὶ ἐγέρσεως τῶν λαῶν ὑπὸ ἀνατομῆς περὶ Φεβρουαίου ὑπὸ Καρούδη καὶ περὶ «Στιχορρημάτων» τοῦ Ἀρ. Βαλαωρίτου ἐφημερίς «Νέα Ἑλλάς», ἔτ. Α'. ἀρ. 2 καὶ 3 τῆς 1[8]1848).
- 20) 1849. Περί Λατινικῆς Φιλολογίας («Φιλολογικὸς Συνέκδημος» ἔτ. Α'. 1849 σ. 112-113).
- 21) 1849. Περί Φιλολογίας ἐν γένει καὶ ἰδίως τῆς Λατινικῆς («Φιλολογικὸς Συνέκδημος» ἔτ. Α' 1849, σ. 230-247).
- 22) 1849. Μελέτη περὶ Πινδάρου («Φιλολογικὸς Συνέκδημος» ἔτ. Α' 1849, σ. 393-400).
- 23) 1849. Περί Σιμωνίδου («Νέα Ἑλλάς», 5[12]1848) καὶ πάλιν («Νέα Ἑλλάς» 20[1]1849).
- 24) 1849. Βιβλιοκρισία: Περί «Συμαΐδος» τοῦ Σιμωνίδου («Νέα Ἑλλάς» 28[5]1849).
- 25) 1850. Σιμωνίδεια («Νέα Ἑλλάς» φ. 89 τῆς 7[5]1850 καὶ πάλιν Σιμωνίδεια αὐτόθι, φ. 27[5]1850. Ἀπάντησις Μουστοξόδου (ἐφημ. «Ἑλλίς» 27[5]1850) [Περὶληψὶς τούτων ἐδημοσιεύθη ἐν «Allgemeine Zeitung» 18[8]1857].
- 26) 1852. Βιβλιογραφία. Ἡ Κωνσταντινούπολις κ.τ.λ. ὑπὸ Βυζαντίου (περ. «Μνημοσύνη» ἔτ. Α'. 1852, σ. 37-38) Ἀπάντησις τοῦ Βυζαντίου, αὐτόθι σ. 82-83.
- 27) 1854. Ἐγχειρίδιον γεωγραφίας διηρημένον εἰς τρία μέρη καὶ περιέχον τοπογραφίαν, φυσικὴν γεωγραφίαν καὶ πολιτειογραφίαν, ὑπὸ Σ. Σταθοπούλου.

- Ἐν Ἀθήναις 1854 [τὴν ἔκδ. ἐπεμελήθη ὁ Σ. Κουμανούδης, γράψας καὶ τὸν λόγον, σ. β-δ].
- 28) 1860. Γενικὴ Συνέλευσις τῶν μελῶν τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολ. Ἐταιρείας. Ἀθήναι 1860. [Εἰς σ. 5-17 ἔκθεσις τοῦ γραμ. Σ. Κουμανούδη, μετὰ πίν.].
- 29) 1861. Ἐπιγραφαὶ ἑλληνικαὶ ἀνέκδοτοι (Περ. «Φιλίστωρ» τόμ. Α' 1861 σ. 40-56). Συνέχεια αὐτόθι σ. 90-101, 131-135, 189-199, 515-536.
- 30) 1861. Ὀλίγα τιὰ περὶ τῆς χρυσελεφαντίνης Ἀθηνᾶς τοῦ Φειδίου (περ. «Φιλίστωρ» τόμ. Α' 1861, σ. 136-138).
- 31) 1861. Περὶ τῶν ἐν τοῖς δημοτικοῖς σχολείοις διδακτικῶν βιβλιαρίων (περ. «Φιλίστωρ» τόμ. Β' 1861, σ. 231-237).
- 32) 1861. Ἐπιγραφαὶ ἑλληνικαὶ ἀνέκδοτοι (περ. «Φιλίστωρ» τόμ. Β' 1861, σ. 132-142. Συνέχεια αὐτόθι σ. 184-187, 238-240, 268-271, 428-432, 484-493).
- 33) 1861. Γενικὴ Συνέλευσις τῶν μελῶν τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολ. Ἐταιρείας. Ἀθήναι 1861. (Εἰς σ. 12-27 ἔκθεσις γραμματέως Σ. Κουμανούδη, μετὰ ἰχνογραφικοῦ πίν.).
- 34) 1862. Ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαὶ ἀνέκδοτοι (περ. «Φιλίστωρ» τόμ. Γ' 1862, σ. 60-65. Συνέχεια αὐτόθι σ. 150-156, 277-287, 350-362, 444-457, 549-556. Βιβλιογραφία: αὐτόθι σ. 372-374 καὶ 175-176).
- 35) 1862. Παρατηρήσεις εἰς τὸ περὶ συντάξεως ἰδιωτικῶν τῆς νέας ἑλληνικῆς γλώσσης ἄρθρον τοῦ Α. Κυπριανοῦ (περ. «Φιλίστωρ» τόμ. Γ' 1862, σ. 135-139. Εἰδήσεις ἀρχαιολογικαί: αὐτόθι σ. 187-192. Ποικίλα: αὐτόθι σ. 480).
- 36) 1862. Εἰδήσεις περὶ τοῦ Θεάτρου τοῦ Ἀδωνίου καὶ Ἐπιγραφαὶ ἐξ αὐτοῦ (περ. «Φιλίστωρ» τόμ. Γ' 1862, σ. 561-569 καὶ τόμ. Δ' 1862, σ. 85-95).
- 37) 1862. Ἐπιγραφαὶ ἑλληνικαὶ ἀνέκδοτοι (περ. «Φιλίστωρ» τόμ. Δ' 1862, σ. 73-96. Συνέχεια αὐτόθι σ. 164-170, 265-278, 332-344, 458-464, 546-551). Εἰδήσεις φιλολογικαί: αὐτόθι σ. 477-479.
- 38) 1862. Περὶ τεμαχίων πηλίνων ἀγγείων μετὰ λατινικῶν ἐπιγραφῶν εὑρεθέντων ἐν Ἀθήναις (Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερὶς Περίοδος Β' 1862, σ. 10-16). Δύο λίθινα σκεύη ἀγνώστου χρήσεως (αὐτόθι σ. 23-26). Ἐπιγραφαὶ ἑλληνικαὶ (αὐτόθι σ. 77-82, 127, 168-270).
- 39) 1862 Σειρὰ Συνέπτων εἰς Βενετίαν, ποιηθεῖσα κατὰ μῆνα Αὐγουστον τοῦ 1845 ἔτους. (Ἐθνικὸν Ἡμερολόγιον διὰ τὸ ἔτος 1862 Μαρ. Βρεττοῦ. Ἐν Παρισίοις 1861, σ. 26-29 [Ἐδημοσιεύθησαν τὸ πρῶτον εἰς «Νέαν Ἑλλάδα» τοῦ 1848].
- 40) 1862. Δύο Γενικαὶ Συνελεύσεις τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογ. Ἐταιρείας. Ἀθήναι 1862 (σ. 5-14 ἔκθεσις γραμματέως, μετὰ ἰχνογρ. πίν.).
- 41) 1863. Δύο Γενικαὶ Συνελεύσεις τῶν ἐταίρων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογ. Ἐταιρείας. Ἀθήναι 1864 (σ. 4-9 ἔκθ. γραμματέως),
- 42) 1864. Δύο Γενικαὶ Συνελεύσεις τῶν ἐταίρων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας. Ἀθήναι 1864 (σ. 4-5 ἔκθ. γραμματέως),
- 43) 1865. Ποίησις: Μετάφρασις Σερβικῶν δημοτικῶν ἀσμάτων (περ. «Χρυσάλλις» τόμ. Γ' 1865, σ. 109-111).
- 44) 1865. Ἀναγραφή ταμιακῆ ἀνέκδοτος (Περ. «Χρυσάλλις» τόμ. Γ' 1865, σ. 710-711).
- 45) 1865. Δύο Γενικαὶ Συνελεύσεις τῶν ἐταίρων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας. Ἀθήναι 1865 (σ. 3-7 ἔκθ. γραμματέως, μετὰ 4 πίν.).

- 46) 1866. Περί Φιλελληνισμοῦ. Λόγος ἐν τῷ Ἀθηναίῳ τῇ 27]2]1866 (περ. «Πανδώρα» Τόμος ΙΖ' 1866, φ. 385 σ. 1—11)
- 47) 1866. Ἐπιγραφή ἑλληνικὴ ἀνέκδοτος (περ. «Χρυσάλις» τόμ. Δ' 1866, σ. 11—13).
- 48) 1866. Ἀρχαιολογικά (περ. «Χρυσάλις» τόμ. Δ'. 1866, σ. 34—26).
- 49) 1866. Τριῶν ἐφηβικῶν στηλῶν ἀνεκδότων ἢ πρώτη (περ. «Χρυσάλις» Τόμ. Δ' 1866, σ. 356—361).
- 50) 1866 Ἐπιγραφή Ἀττικὴ ἀνέκδοτος (περ. »Χρυσάλις» τόμ. Δ' 1866, σ. 589—592).
- 51) 1866. Δύο Γενικαὶ Συνελεύσεις τῶν ἐταίρων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολ. Ἐταιρείας. Ἀθῆναι 1866 (σ. 5—9 ἔκθ. γραμματέως, μετὰ πίν).
- 52) 1867. Δύο Γενικαὶ Συνελεύσεις τῶν ἐταίρων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολ. Ἐταιρείας. Ἀθῆναι 1867 (σ. 4—6 ἔκθ. γραμματέως).
- 53) 1868. Διανοητικὴ ἀνάπτυξις ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὰ ἔτη 1865—1867 (Ἀττικὸν Ἡμερολ. Ἀσωπίου ἔτ. Β'. 1868, σ. 66—75).
- 54) 1868. Δύο Γενικαὶ Συνελεύσεις τῶν ἐταίρων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας. Ἀθῆναι 1868 (σ. 5—7 ἔκθ. γραμματέως).
- 55) 1869. Δύο Γενικαὶ Συνελεύσεις τῶν ἐταίρων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας. Ἀθῆναι 1869 (σ. 5—10 ἔκθ. γραμματέως).
- 56) 1869. Ἐρμηνεία πίνακος 49 (Ἀρχαιολ. Ἐφημ. περ. Β'. 1869, σ. 333, 336—337, 345—346).
- 57) 1870. Δύο Γενικαὶ Συνελεύσεις τῶν ἐταίρων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας. Ἀθῆναι 1870 (σ. 5—12 ἔκθ. Γεν. Γραμματέως μετὰ πίν).
- 58) 1870. Ἀττικαὶ ἐπιγραφαὶ (Ἀρχαιολ. Ἐφημ. περ. Β'. 1870, σ. 349—352). Περί ἐκδοθέντων ἑλληνικῶν ἐπιγραφῶν (παράρτημα Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημ. 1870, σ. 1—4).
- 59) 1872. Ἀττικῆς ἐπιγραφαὶ ἀνεκδοτοὶ (περ. «Ἀθήναιον» τόμ. Α' 1872, σ. 1—19 Συνέχ. αὐτόθι, σ. 164—172, 253—260, 395—400, 482—501).
- 60) 1872. Σφραγίδες καὶ ἄλλα σκευὴ ἐγγράμματα (Ἀρχαιολ. Ἐφημερίς, περ. Β'. 1872, σ. 402—405).
- 61) 1873. Ἐπιγραφαὶ ἀνέκδοτοι ἐκ Δήλου (περ. «Ἀθήναιον» τόμ. Β'. 1873, σ. 130—131). Ἐπιγραφαὶ Μυκόνου ἀνέκδοτοι (αὐτόθι σ. 235—243). Θεσσαλικὴ ἐπιγραφή αὐτόθι σ. 316 Ἐπιγραφαὶ Βοιωτίας ἀνέκδοτοι (αὐτόθι σ. 401—407). Ἐπιγραφαὶ ἀνέκδοτοι Ἀργολίδος καὶ Ἀττικῆς (αὐτόθι σ. 480—489).
- 62) 1874 Τρία Γλιπτὰ ἀρχαῖα (Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς, περ. Β'. 1874, σ. 480—485).
- 63) 1875 Ἑλληνικὴ περιοδικὴ δημοσιογραφία (περ. «Οἰκονομικὴ Ἐπιθεώρησις» ἔτ. Γ'. Τόμος 3ος 1875, σ. 346—355) [Ἐνδιαφερότατον ἄρθρον διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ 1811—1875 Ἑλλην. ἐφημεριδογραφίαν].
- 64) 1875. Ἐπιγραφαὶ Βοιωτίας, Μεσσηνίας καὶ Ἀττικῆς (περ. «Ἀθήναιον» τόμ. Δ' 1875, σ. 101—123). Ἐπιγραφαὶ Τανάγρας ἀνέκδοτοι (αὐτόθι σ. 291—302). Ἐπιγραφαὶ Λεβαδείας καὶ Θίσβης (αὐτόθι σ. 369—383). Ἐπιγραφαὶ ἀνέκδοτοι Δήλου, Ρηγείας καὶ Κυθήρων (αὐτ. σ. 453—468).
- 65) 1875. Εἰδήσεις περὶ κατεδαφίσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν Πύργου καὶ ἐπιγραφαὶ ἐξ αὐτοῦ (περ. «Ἀθήναιον» τόμ. Δ' 1875, σ. 195—220).
- 66) 1876. Ἀττικὰ ψηφίσματα (περ. «Ἀθήναιον» τόμ. Ε' 1876, σ. 75—106). Προσθῆκαι ἐπιγραφῶν (αὐτ. σ. 323—340). Ἐπιγραφαὶ ἐκ τῶν περὶ τὸ Ἀσκληπιεῖον τόπων (αὐτ. σ. 411—431, συνέχεια σ. 513—530).

- 67) 1876. Ἀνασκαφαὶ περὶ τὴν Ἀκρόπολιν (περ. «Ἀθηναίων», τόμ. Ε' 1876, σ. 153—191).
- 68) 1877. Ἐπιγραφαὶ ἐκ τῶν περὶ τὸ Ἀσκληπιεῖον τόπων (περ. «Ἀθηναίων» τόμ. Στ' 1877, σ. 127—160, συν. αὐτ. σ. 265—282, 367—389, 474—491).
- 69) 1878. Ἐπιγραφαὶ ἐκ τοῦ Ἀσκληπιείου καὶ τῶν πέριξ τόπων (περ. «Ἀθηναίων» τόμ. Ζ' 1878, σ. 74—97). Ἐπιγραφαὶ διαφόρων μερῶν (αὐτ. σ. 205—214). Ἐπιγραφαὶ Θεοπιῶν καὶ Ἀθηνῶν (αὐτ. σ. 281—292). Ἐπιγραφαὶ Ἀττικῆς (αὐτ. σ. 386—393, 478—487).
- 70) 1878. Τελευταία ἀντίρρησις περὶ τῶν δῆθεν σλαβικῶν ἐν Ὀλυμπία κτισμάτων (περ. «Ἀθηναίων» τόμ. Ζ' 1878, σ. 487—490).
- 71) 1879. Ὅλιγα τινά περὶ μουσικῆς Ἰνδικῆς (Ἀττ. Ἡμερολ. ὠλοσπίου, ἔτος ΙΓ') 1879, σ. 172—179).
- 72) 1879. Ἐπιγραφαὶ Ἀττικῆς ἀνέκδοτοι (περ. «Ἀθηναίων» τόμ. Η' 1879, σ. 135—146. Συν. αὐτ. σ. 231—240, 399—405, 529—533).
- 73) 1879. Ἀνέκδοτα ἀσπασάσματα Εὐριπίδου καὶ ἄλλων ποιητῶν ἐκ παύρου Αἰγυπτιακοῦ (περ. «Ἀθηναίων» τόμ. Η' 1879, σ. 343—351).
- 74) 1880. Ἀνέκδοτον τεμάχιον Εὐριπίδειου δράματος (περ. «Ἀθηναίων» τόμ. Θ' 1880, σ. 179—201).
- 75) 1880. Ἀρχαῖκὴ ἐπιγραφή Ἀττικοῦ ἀγροῦ (περ. «Ἀθηναίων» τόμ. Θ' 1880, σ. 1—4). Ἐπιγραφαὶ Λαμψάκου ἀνέκδοτοι (αὐτ. σ. 314—319, 364—372).
- 76) 1880. Βιβλιοκρισίς : Μηλιαράκη ἐπιγράμματα περιγραφικὰ τῶν Κυκλάδων νήσων κτλ. (περὶ «Ἀθηναίων» τόμ. Θ' 1880, σ. 147—154).
- 77) 1880. Πονήματα (Πανελλ. Ἡμερολ. Ἡερομανθῆ Λαοδίνου ἔτος Α' 1880, σ. 127—128).
- 78) 1881. Ἀττικαὶ Ἐπιγραφαὶ (περ. «Ἀθηναίων» τόμ. Υ' 1881, σ. 68—75, συν. αὐτ. σ. 405—409, 523—537).
- 79) 1883. Ἐπίγραμμα ἔμμετρον ἀττικῶν (Ἀρχαιολ. Ἐφημ. 1883, σ. 21). Ψήφισμα Φρατρικὸν (αὐτ. σ. 69). Ψηφίσματα Ἀττικῆς (αὐτ. σ. 167). Ψήφισμα καὶ Ἀνάθεσις Σαβυζιαστῶν (αὐτ. σ. 246—250).
- 80) 1884. Σκύφοι Βοιωτικοὶ δύο (μετὰ 5 πιν) (Ἀρχαιολ. Ἐφημ. 1884, σ. 59). Ἐπιγραφαὶ ἐκ τοῦ ἱεροῦ Ἀμφιαράου (αὐτ. σ. 121). Δύο Ἀττικὰ ψηφίσματα (αὐτ. σ. 129). Ἀττικὸν ψήφισμα (μετὰ 10 πιν). (αὐτ. σ. 161). Χαλκαὶ ἐνεπίγραφοι ταινία μεθ' 1 πίν.) (αὐτ. σ. 79).
- 81) 1885. Ἀττικαὶ Ἐπιγραφαὶ (Ἀρχαιολ. Ἐφημ. 1885, σ. 161). Ἐπιγραφαὶ ἐκ τῆς ἐν τῇ ἀγορᾷ Ἀθηνῶν ἀνασκαφῆς (αὐτ. σ. 205). Ἀναγραφή πυλωρῶν τῆς Ἀκροπόλεως Ἀθηνῶν (αὐτ. σ. 64).
- 82) 1886. Δύο δωδεκάδες Ἀττικῶν ψηφισμάτων (Ἀρχαιολ. Ἐφημ. 1886, σ. 95). Δύο Ἀττικὰ ψηφίσματα καὶ ἐν ἐπιμέτρῳ ψήφισμα Πριήνης (αὐτ. σ. 215).
- 83) 1887. Ἐπιγραφαὶ Ἀθηνῶν καὶ Θίβης, μετὰ ζυγογραφήματος (Ἀρχαιολ. Ἐφημ. 1887, σ. 49). Ἐπιγραφή Ἀττικῆ περὶ οἰκοδομῆς τινος ἐν Δήλῳ (αὐτ. σ. 57). Ψηφισμάτων Ἀττικῆς τεμάχια (αὐτ. σ. 217).
- 84) 1888. Διονυσιακὸν Σύμπλεγμα, μετὰ πίν. (Ἀρχαιολ. Ἐφημ. 1888, σ. 67—70). Οἰκὸδόμημα Ῥωμαϊκῶν χρόνων, μετ' ἐπιγραφῆς (αὐτ. σ. 199—200).
- 85) 1889. Ἐπιγραφαὶ ἐξ Ἀθηνῶν, Ἀμοργοῦ, Γιθίου (Ἀρχαιολ. Ἐφημ. 1889, σ. 51—67).
- 86) 1890. Ἐπιγραφαὶ ἐξ Ἀθηνῶν (Ἀρχαιολ. Ἐφημ. 1890, σ. 105—116, 141—155, 222—224).

Κρίσεις. Εἰς αὐτοτελῆ φυλλάδια. Σπυρ. Βάση: Στ. Κουμανούδης. Εἰς «Ἀθηνᾶς» τομ. ΙΑ'. (1900) σελ. 409—424 καὶ εἰς ἰδιαίτερον τεύχος. **Σ. Παπαγεωργίου:** Λεξικογραφικὸς Ἔργον. Ἐν Τεργέστη 1899 σελ. 1—24 (Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς Νέας Ἡμέρας 1899 ἀριθμ. 1286—1288). **Κ. Ράδου:** Στέφανος Κουμανούδης «Δελτίον Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας» τόμ. Α'. (νέα σειρά) 1930 σελ. 78—85 καὶ εἰς ἰδιαίτερον τεύχος σελ. 1—10, μετ' εἰκόνας. **Ἄνωνύμου:** «Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς» ἔτους 1900 καὶ εἰς ἰδιαίτερον δίφυλλον μετὰ πένθους. **Ἄνωνύμου:** Δύο λόγια περὶ μεταφράσεως τοῦ ποιητοῦ τῆς Ἰταλίας. Κεφαλληνία 1873 σελ. 1—11. **Εἰς Περιδικά, Ἐφημερίδας καὶ ἄλλα ἔντυπα. Η. Σταθοπούλου:** Τοῦ ποιητικοῦ Διαγωνισμοῦ τοῦ 1857 τὰ ἐπεισόδια. Ἐν Ἀθήναις 1857 σελ. 160. **Ἄνωνύμου:** Ἐπικρίσεις τῶν ὑπὸ τοῦ κ. Δημητρίου Βερναρδάκη γραφειῶν διατριβῶν κατὰ τῆς ἐκθέσεως τῆς τοῦ ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ 1857 ἐπικρίσεως. Ἀθήναι 1857 σελ. 61. **Pape's—Venseler:** Wörterbuch der Griechischen Eigennamen, τρίτη ἔκδοσις 1884 σελ. VII. **Ε. Καστόρχη:** Ἱστορικὴ ἔκθεσις τῶν πράξεων τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας. Ἀθήναι 1879 σελ. 47. **Ἀθανασίου Σακελλαρίου:** Λεξικὸν Ἑλληνικῆς Γλώσσης, ἔκδοσις τετάρτη (1887) τόμ. Α'. σελ. ιε'. **Ἄνωνύμου:** Στράτης Καλοπίχειρος. Ἐφημ. «Ἀκρόπολις» 22[6]1888. **Ἄνωνύμου:** Δελτίον Ἑστίας 1888. **Π. Καββαδία:** Πρακτικὰ Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας ἔτους 1899 σελ. 10—11. **Κ. Κρουμβάχε:** Κρίσις περὶ τοῦ Λεξικοῦ τοῦ Κουμανούδη. Ἐφημερίς «Τὸ Ἄστυ» 4[3]1901. **Ραδάμανθος:** Τὸ Νεὸν Ἑλληνικὸν ἔπος. Ἐφημ. «Τὸ Ἄστυ» 13, 14[4]1901. **Μ. Δάσια:** Στέφανος Κουμανούδης. Ἐπιφυλλίς «Νέας Ἡμέρας» Τεργέστης 19[8] καὶ 1[6]1900. **Α. Παλάμα:** Στέφανος Κουμανούδης. Ἐφημ. «Ἐπικρίσεις» 11[2]1917. **Α. Γ. Καμπούρογλου:** Κουμανούδης Στέφανος. Ἐγκυκλ. Λεξικὸν Ἐλευθερουδάκη τομ. Β' (1936) σελ. 103. **Ι. Φ. Κακριδῆ:** Κουμανούδης Στέφανος Μεγάλῃ Ἑλληνικῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ τόμ. ΙΕ'. (1931) σελ. 48—49.

Διὰ παλαιὰ ἡμερολόγια, σειρὰς παλαιῶν περιοδικῶν,
πρώτας ἐκδόσεις νεοελληνικῆς λογοτεχνίας,
ἀποταθῆτε εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον μας.

ΟΙ ΕΚΔΟΘΕΝΤΕΣ ΤΡΕΙΣ ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ

“ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΛΛΗΝ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ,”
ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΠΡΟΣ ΔΡΧ. 50 ΕΚΑΣΤΟΣ

- Κατάλογοι τῶν ὑπὸ Ἑλλήνων ἐκδομένων βιβλίων.
 - Βιβλιογραφίαι Ἑλλήνων Λογίων καὶ Ἐπιστημόνων.
 - Βιβλιογραφικοὶ κατάλογοι σπανίων καὶ δυσσευρέτων ἐκδόσεων.
- (Ἀποστέλλονται ἐλεύθεροι ταχ)ικῶν τελῶν)